

UNIVERZITA KARLOVA PRÁVNICKÁ FAKULTA

KATEDRA TRESTNÍHO PRÁVA

POSUDEK VEDOUCÍHO PRÁCE

Téma práce : Nepřímé pachatelství

Autor : Lukáš Havel

Vedoucí diplomové práce: JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.

Oponent: JUDr. Vladimír Pelc, Ph.D.

Rozsah práce: 60 stran

Datum odevzdání práce: 8. dubna 2021

1. Charakteristika tématu:

Problematika nepřímého pachatelství je klasickým a trvale aktuálním tématem trestního práva hmotného. Téma patří k nejnáročnějším diplomním úkolům a jeho předpokladem je dokonalé zvládnutí trestněprávní doktríny.

Diplomant dokázal shrnout rozličné a často navzájem si oponující názory na tento institut v právní nauce. Práce je cenná zejména osvětlením vztahu nepřímého pachatelství k účastenství. Obsahuje rovněž řadu originálních podnětů a hypotetických příkladů, pokud jde o koncepci tzv. živého nástroje. Dále zde nacházíme množství cenných komparatistických poznatků.

2. Hodnocení po formální a obsahové stránce:

Přestože jde o relativně stručnou studii, patří monografie Lukáše Havla k nejzdařilejším zpracováním zvoleného tématu diplomanty za poslední období. Autor je nadaný posluchač s trvalým zájmem o trestněprávní nauku, který čerpal pro svoji diplomovou práci cenné poznatky během studijního pobytu v SRN.

Práce má dostatečně logickou strukturu, jež sleduje jednotlivé dílčí okruhy problému. První částí výkladu je věnována právněhistorické retrospektivě. Výklad zde autor v zásadě rozdělil na období podle účinnosti trestněprávních kodexů. Důraz je kladen spíše na vývoj v posledních desetiletích. Při vlastním pojednání problému si diplomant především klade otázku, v jakém vztahu se institut nepřímého pachatelství nachází vůči formám trestné součinnosti. Nepřekvapí, že jedním z hlavních dílčích témat autora je zásada akcesority účastenství. Autor projevuje nadprůměrný vhled do těchto obtížných oblastí nauky. Je patrné, že je velmi dobře obeznámen s koncepcemi tzv. obecných forem trestné činnosti, včetně vývojových stadií.

V dalším výkladu autor sleduje obvyklé schéma, jež přibližuje jednotlivé konstelace – důvody, proč tzv. živý nástroj není trestně odpovědný nebo je trestně odpovědný omezeně (nedostatek věku, nepřičetnost, omyl atd.). Podrobně se autor zabývá dílčími případy jednání za okolností vylučujících protiprávnost. Na rozdíl od starších prací se zajímá také o raritní nebo hypotetické případy (přípustné riziko). Autor vyniká, pokud jde o pochopení subjektivní stránky – zejména případů, kdy živý nástroj jedná nezaviněně nebo nejedná ve zvláštním úmyslu či pohnutce. Je patrné, že si byl diplomant vědom oblastí, které zůstávají jenom slabě probádány a omezeně zahrnuty judikaturou.

Do třetí části autor zařadil kapitoly porovnávací úpravu v zahraničí, konkrétně v sousedních zemích.

Autor náročné látce velmi dobře porozuměl, ale i tam, kde nedospěl je jednoznačným závěrem, dokázal srozumitelně formulovat konkurující stanoviska. V odborné diskusi se diplomant kloní k názoru, že institut nepřímého pachatelství nelze v systému českého trestního práva postrádat. Je si ovšem vědom jeho slabin a důsledků vyplývajících z českého pojetí akcesority účastenství. Po stránce komparativní autor zdůrazňuje blízkost české a slovenské úpravy a naopak značnou odlišnost úpravy rakouské, která opustila dualistický koncept účastenství a stojí na monistickém přístupu.

V závěru práce diplomant přichází s vlastním návrhem de lege ferenda, jak nejlépe upravit znění § 22 odst. 2 TZ. Jde o dobrý příklad aplikace teoretických poznatků pro konkrétní návrh změny zákona.

Práce splnila všechny formální požadavky a vyznačuje se hutným, srozumitelným odborným stylem, který velmi dobře reprezentuje naši, totiž pražskou, tradici hmotněprávní exegeze (Solnař-Nezkusil- Novotný- Jelínek). Okruh použité literatury je dostatečně reprezentativní (je tu třeba brát v úvahu poměrně malý okruh specializovaných monografií k tématu a jejich studijní obtížnost). Z textu je patrný bystrý úsudek i odborné zaujetí autora.

3. Připomínky a otázky k zodpovězení při obhajobě:

Navrhuji, aby posluchač představil a stručně vysvětlil svůj návrh změny zákona.

Jak by diplomant posoudil případ, kdy obviněný lživým udáním způsobil, že policie začala proti poškozenému provádět opatření v rámci trestního stíhání? Co když byla na poškozeného uvalena vazba nebo mu byl proti jeho vůli odebrán vzorek DNA?

4. Doporučení / nedoporučení práce k obhajobě. Doporučuji k obhajobě.

5. Navržený klasifikační stupeň: 1 (výborně)

V Praze dne 20. dubna 2021

JUDr. Jaromír Hořák, Ph.D.
vedoucí diplomové práce